

POSTANOWIENIE

17 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Załucki

na posiedzeniu niejawnym 17 października 2024 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi D. B. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie
z 29 marca 2022 r., XI 1 Ca 592/21,
w sprawie z wniosku D. B.
z udziałem K. P.
o zmianę kontaktów z małoletnim A. P., przywrócenie zawieszanej władzy
rodzicielskiej D. B., pozbawienie K. P. władzy rodzicielskiej i zakazanie jej
kontaktów z małoletnim A. P., umieszczenie małoletniego A. P. w rodzinie
zastępczej, wydanie zarządzeń opiekuńczych,
oraz z wniosku K. P.
z udziałem D. B.
o zakazanie D. B. kontaktów z małoletnim A. P.,

1. odrzuca skargę;

**2. przyznaje i poleca wypłacić r.pr. A. S. przez Skarb Państwa
- Sąd Okręgowy w Krakowie kwotę 240 (dwieście czterdzieści)
złotych tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej
powodom z urzędu.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawca D. B. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie z 29 marca 2022 r., wydanego w sprawie o zmianę kontaktów z małoletnim.

Skarżący wskazał, że kwestionowane postanowienie jest niezgodne z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 367 § 3 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest środkiem prawnym mającym, poprzez zakwestionowanie zgodności z prawem orzeczenia, przesądzić jedną z przesłanek deliktowej odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa. Stanowi ona nadzwyczajny, sformalizowany środek procesowy, zatem przepisy ja regulujące powinny być wykładane ściśle (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2006 r., I CNP 14/06, nie publ., z dnia 28 marca 2007 r., II CNP 124/06, nie publ., z dnia 25 marca 2009 r., V CNP 93/08, nie publ., z dnia 3 czerwca 2009 r., IV CNP 116/08, nie publ.).

Zgodnie z art. 424⁵ § 1 do elementów konstrukcyjnych skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia należą: oznaczenie zaskarżonego orzeczenia, przytoczenie i uzasadnienie podstaw skargi, wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne, uprawdopodobnienie powstania szkody w wyniku wydania zaskarżonego orzeczenia, wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w innym trybie nie było i nie jest możliwe oraz wniosek o stwierdzenie niezgodności zaskarżonego orzeczenia z prawem.

W skardze przedstawionej przez pozwanego nie wykazano, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia nie było możliwe za pomocą innych środków. Według ustalonej linii orzeczniczej Sądu Najwyższego, do środków pozwalających na wzruszenie kwestionowanego orzeczenia należą nie tylko skarga kasacyjna oraz skarga o wznowienie postępowania, ale także inne środki prawne pozwalające na zmianę lub uchylene wyroku, ewentualnie służące pozbawieniu lub ograniczeniu wykonalności orzeczenia (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 kwietnia 2018 r., V CNP 49/17; z 9 sierpnia 2022 r., I CNP 125/22 oraz z 4 grudnia 2023 r., I CNP 108/23). W szczególności w postępowaniu nieprocesowym, w ramach

którego toczyła się również niniejsza sprawa przewiduje się dodatkowe środki umożliwiające sądowi zmianę zapadłych postanowień. Do tej kategorii rozwiązań prawnych należy art. 577 k.p.c., zgodnie z którym sąd opiekuńczy może zmienić swe postanowienie, nawet prawomocne, jeżeli wymaga tego dobro osoby, której postępowanie dotyczy. Zaskarżone postanowienie nie jest zatem orzeczeniem, którego nie da się wzruszyć. Kwestia ta została już przesądzona w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który wskazał, że możliwość zmiany lub uchylecia prawomocnego postanowienia o kontaktach z dzieckiem wyłącza dopuszczalność skargi o stwierdzenie jego niezgodności z prawem (zob. postanowienia SN z 20 grudnia 2013 r., IV CNP 68/13 oraz z 31 sierpnia 2021 r., III CNP 5/21).

Brak spełnienia w skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wymagania określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. skutkuje odrzuceniem skargi na mocy art. 424⁸ § 1 k.p.c. O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł zaś na podstawie § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 4 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie.

[a.ł.]